

ארצות-הברית: הקשר האירופי

חלק באירוע שאורגן על-ידי הכנסיה הקאתולית הפולנית. בעיירה שלזית קטנה, ליד קאטוביץ, נערכה תפילה שני תית מסורתית (לגברים בלבד), שהפכה להפגנה אדירה למען סולידאריות ונגד המישטר.

החוק הצבאי, שהונהג בדצמבר, אוסר אומנם כינוסים מסוג זה, אבל ראשי המישטר לא העזו לפגוע באירוע דתי, המעוגן מזה דורות במסורת הפולנית. כוכב האירוע היה הבישוף של קאטוביץ, הרברט בנדורץ' בן ה-74, שחגג 50 שנה להסמכתו ככהן דת. בנדורץ', שביקר לאחרי רונה את האפיפיור ברומא, דיווח להמונים המריצים שיוחגן פאולוס השני הבטיח לו לבקר אישית את כל עצורי סולידאריות בכיורו הקרוב בפולין, ב-26 באוגוסט. לקול ותשואות אדירות הצהיר הבישוף שהוא מקווה שהאפיפיור לא יצטרך לממש את הבטחתו. "עד אוגוסט", קרא הבישוף, "אנו מצפים לשיחורום הסופי של כל העצור רים".

הצהרות פוליטיות. הבישוף לא נרתע מהצהרות פוליטיות צלולות. הוא לעג לפער בין הדוקטרינות הקומוניסטיות ובין הביצוע בשטח והצדיק את תוארו כ"בישוף העובדים" במינוח סוציאליסטי מובהק: "פעילותם של איגודים מקצועיים ריבוניים וחופשיים מהווה הכרה מעשית בתפקיד המוביל של מעמד הפועלים, עליו מכריזה המפלגה הקומוניסטית מאז היווסדה". מישפט זה זכה לא רק לתשואות סוערות, אלא גם לרעמי צחוק שביטאו את ההתייחסות האמיתית של פועלי פולין למפלגה המתימרת לייצג את האינטרס שלהם.

ראש הכנסיה הקאתולית בפולין, הארכיבישוף יוזף גלמפ, נקט בטון תגייני ורציני, הוא שלח ברכה לכל עצורי סולידאריות והסביר את הקשר בין המטר הנוצרי ובין תמיכתו בחופש. הוא הישווה את כנס היסוד של סולידאריות יוח בגדאנסק לסעודה האחרונה של ישו הנוצרי לפני צליבתו בירושלים. "על שני האירועים ריחפה רוח האלוהים, והם ביטאו שאיפה לצדק, לשלום ולאמת".

גם מי שאינו מתלהב במיוחד ממסרים בעלי נוסף דתי, עשוי להבין את העוצמה האדירה, הגלומה בשיתוף הפעור לה בין סולידאריות ובין הכנסיה. רבים רואים בכנס הדתי בשלזיה פתיחה לחידוש המאבק בפולין, עד להכרזה על שבתה כללית, בדרישה חדימשמעית לשיחרור כל העצורים הפוליטיים.

את רגן לסף קמפדייוויד משלו. הוא פשוט נאלץ לנקוט במדיניות גלובאלית מציאחיתית יותר, אפילו במחיר של התנגשות עם תומכיו המובהקים ביותר, המתנגדים לכל מחוזה יונית כלפי הסובייטים.

אלכסנדר הייג חוגג את ניצחונו. הוא אמנם רחוק מאוד מלהיות יונה, והרקורד שלו בענייני קאמבודיה מציג אותו כפושע מילחמה מובהק. עם זאת, הוא רכש ניסיון דיפלומטי רב בזמן שירותו כמפקד נאט"ו, ונחשב

כמדינאי בעלי יכולת ופרואירופי. שלומניקים רבים בארצות-הברית גורסים שבעצם מעזו יצא מחוק, ומילחמת הדמים הנואלת בפולקנד הביאה גם לתהליך גלובאלי חיובי ומיחל.

פולין:

הסעודה האחרונה

שום דבר לא יכול להמחיש יותר את כישלוננו הצורב של הקומוניזם הפולני. 100 אלף פועלים לקחו השבוע

כפעם הראשונה מאז בחירתו של רונאלד רגן לכהונה הנשיא, יצאה מערב-אירופה מגידרה כדי לחלק לו שבחים נלהבים. מערב-גרמניה, בריטניה ואפילו צרפת ואיטליה, התחרו ביניהן בהודעות המעללת על נס את מדיניותו החדשה של רגן. למשקפים אירופיים לא היה ספק ש"הנשיא מחור בגלוי אחרי מנהיגי אירופה, ואינו זונח גם את מעצבי דעת-הקהל ביבשת, שהתייחסו אליו עד כה באיבה גלויה".

גם הסיבה לצעדיו של הנשיא הייתה שקופה: משבר פולקנד מילכד את ארצות-הברית בעימות מרור ובלתי פסוי העניק לסובייטים יתרונות גלובאליים ללא כל מאמץ מיוחד מצידם. סיכסוך פולקנד חשף, אולי יותר מכל נושא אחר בשנים האחרונות, את איהרלוונטיות של הגישה האיזורית לסוגיות בינלאומיות. הדברים קשורים זה בזה, ועימות מסורף בדרום האוקיאנוס האטלנטי, שמקורותיו נעוצים בהיסטוריה ובסיגנון הפעילות של המאה הקודמת, הביא את רגן לזיום צעדים לפירוק נשק אסטרטגי עם ברית-המועצות, והעניק נצחון גדול לגישתו הפרדאירופית של שרהחוק האמריקאי, אלכסנדר הייג.

עדינות בכל מחיר. השבוע הודיע רגן, בטקס ה- מסורתי בבית העלמין הלאומי בארלינגטון, על חידוש השיחות עם הסובייטים לצימצום נשק גרעיני אסטרטגי.

שר-החוק הייג ניצחון לגישה האירופית

הסכמי סאלט 2 לא אושרו מעולם על-ידי הקונגרס האמריקאי, בעטייה של הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן ב-1979. גימי קארטר הישעה את השיחות בעל כורחו. רגן, שהחליף אותו בבית הלבן, ראה בכל הסכם כזה עם הסובייטים תבוסתנות, וכל מדיניות הגלובאלית נשענה על עיקר אידיאולוגי שגרם עליונות אסטרטגית אמריקאית, יהיה המחיר אשר יהיה, תחת החתירה לשיחיון בתחום זה שאיפיינה את קארטר. עתה, בלחץ האירועים בארגנטינה, החליט הנשיא לאבטח לפחות את אגפו האירופי. הנשיא הודיע שבסוף חודש זה יפגשו נציגי מעצמות-העל בגנבה ופתחו בכך מעגל משאומתן חדש, שיקרא סטארט, ראשי תיבות באנגלית ל"שיחות לצימצום נשק אסטרטגי".

רגן דיבר בטון פייסי יחסית, המטר שלו כלל התבטאויות מאוד בלתי-אופייניות על שאיפה לשלום ורצון עז למנוע קורבנות שווא ששואה גרעינית מיותרת עלולה להמיט על האנושות. עם זאת הוא לא שבה, כמובן, להזהיר מפני מגמת ההתפשטות הסובייטיות, וטען שלשתי המעצמות יש גישות מסורתיות שונות לחלוטין. רגן העלה, כדוגמה, את פרשיית פולין ואפגניסטאן, אבל שכח להזכיר את גווסמלה ואל-סלבדור.

שינוי טופאלי. עד כה וזכה רגן לתמיכה כללית. אינטרנשוניל הרודד טריביון מדווח שחבר ועדת הסינאט לענייני הצבא, סנאטור ג'ון רוגר הרסובליקאי, קרא לכל העם האמריקאי להתייבב מאחורי הנשיא. חבר ועדה נוסף, גארי הארט, דמוקרט וליברל, ראה בהצהרת רגן שינוי טופאלי במדיניות ארצות-הברית. הארט טען שעתה יש לגשת מייד לאישרור הסכמי סאלט 2, כדי לבנות בסיס מוצק ואמין לאקלים חדש בייחסים הבינלאומיים בכלל, ובצימצום הנשק הגרעיני בפרט.

והשיגנון עדיין פועלת בקדחתנות לחיסול המילחמה באיי פולקנד, ומדאגת במיוחד מהאווירה הפרוארגנטינית השוררת באמריקה הלטינית. ותחושה זו של אובדן שליטה על החצר האחורית, הצלחתה הגדולה של תנועת השלום באירופה ובארצות-הברית עצמה, והכרזה המחולט בגיבוש חזית מערבית פחות או יותר הומוגנית, הביאה

צילום השנה

די שיגרמת וצדקנית על נושאים כמו טהרת המישטר, חה, נגד מתרונות מינית, נגד הפלות מלאכותיות, נגד עישון סמים, והרעו בהתלהבות רבה. פרשן הרדיו העיר בציניות שאילו הצליח האפיפיור לשכנע את המריצים לו לנהוג בהתאם לכללי המטר שהיתווה,

ביקור של האפיפיור יוחנן פאולוס השני בבריטניה, היה הפעם בעיית במיוחד. ההיבט ההיסטורי המרתק, ביקור ראשון של ראש הכנסיה הקאתולית מאז הקרע של אנגליה מרומא לפני מאות שנים, היה כמעט מישיני. העובדה שהביקור נערך בעיצומה של המיתר

היו סוחרי הפורנוגרפיה מסביב לאירועים בוומבלי פרשטים את הרגל.

מעבר לבדיחות הניב הביקור את הצילום של השנה. צלם סאנדייטימס קלט במצלמתו נזירה אנבר לית חסודה, הפורצת לעבר האפיפיור כאילו היה כדורגלן אהוד שזה עתה הבקיע שעז מכריע. האווירה מסביב, תגובת הקהל, התנהגות השוטר — כל אלה יכולים להתרחש אך ורק באנגליה.

קפה הברטית באיי-פולקנד נגד מדינה קאתולית כארגנטינה, הכתיבה את מהלך הביקור, את תוכן ההצהרות ואת המתיוות הכללית שאפפה אותו. עם זאת הקסים האפיפיור את האנגלים. אישיותו הקורנת, אנרגיותו (אפילו לא כדאי לחשוב בהקשר כזה על הרבנים שלנו, כמו שלמה גורן, למשל) משכו המונים לכל האפעותיו. האפיפיור משך לאיצטדיון ומבלי בצפון-לונדון 118 אלף צופים, יותר מאשר גמר הגביע האנגלי בכדורגל! והמונים הקשיבו לדרשה